

Arkivsak-dok. 13/03525-1
Saksbehandler Erland Berberg

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
19.09.13

HØRING NOU 2013:9 ETT POLITI – RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDENS UTFORDRINGER.

Rådmannens innstilling

Porsgrunn kommune gir høringsuttalelse i samsvar med saksframstillingen.

Bakgrunn

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring NOU 2013:9 «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer». Utredningen er avgitt til Justis- og beredskapsdepartementet 19. juni 2013 av et utvalg oppnevnt av departementet 8. november 2012. Utvalgs mandat var å gjennomføre en politianalyse, som skal danne grunnlag for en langsiktig plan for videreutvikling av etaten. Analysen skulle peke på forslag til forbedringspunkter og tiltak for å legge til rette for bedre oppgaveløsning og mer effektiv ressursbruk i politiet. Høringsfrist er tirsdag 1. oktober 2013.

Utvalgets utredning kan hentes fra regjeringens nettsider:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/nouer/2013/nou-2013-9.html?id=7308>

(hvis lenken ikke fungerer – kopier og lim inn i adresselinjen i web-leseren)

Forslag til høringsuttalelse nedenfor bygger på utkast fra Skien kommune, med tanke på samordnede høringsuttalelser fra Grenlandskommunene.

Rådmannen foreslår at det gis følgende høringsuttalelse:

Det vises til utsendt høringsbrev av 21.06.13, med høringsfrist 01.10.13.

Porsgrunn kommunes høring vil i hovedtrekk konsentrere seg om politiets tjenesteutøving rettet mot publikum og andre offentlige etater, dvs. den strukturelle delen av utredningen (heretter benevnt som rapporten, eller politianalysen). Den interne hierarkiske ledelsesstrukturen, og de mer tekniske sidene av politimessig

oppgaveløsning, kvalitetsdelen, har kommunen ikke forutsetninger for å ha noen sterke meninger om. Imidlertid er kommunen på generell basis opptatt av at ledelsesstruktur og analyse- og kunnskapsbasert tjeneste (fremfor erfaringsbasert tjeneste), ikke må medføre en byråkratisering av politiet.

Kommunens primære interesse i politianalysen er politiets lokale tilstedeværelse og tilgjengelighet, service og samarbeid med lokale aktører. Rapporten avdekker dessverre at det er store variasjoner på hva man kan forvente avhengig av hvor man bor. Det er påfallende at man i 2013 har så store variasjoner av systemer og arbeidsmetoder innenfor samme etat. Rapporten er derfor et viktig innspill som bør gi et godt grunnlag for forbedring, og vil kunne bidra til å gjøre polititjenesten mere ensartet uavhengig hvor man bor.

Porsgrunn kommunes innspill vil knytte seg til følgende forhold ved analysen

- Lokal tilstedeværelse og samarbeid
- Overføring av arbeidsoppgaver til andre etater-rendyrking av polititjenesten.

I. Lokal tilstedeværelse og samarbeid

Fra publikum etterlyses det mer synlig politi. Den patruljerende gående politimann synes å være historie. I rapporten fremheves det at tjenesten må styrkes på de steder og til de tider hvor kriminaliteten skjer. De behov publikum har for *synlig* politi er derfor ikke nødvendigvis i samsvar med *når* behovet for politi er størst.

Porsgrunn kommune er bekymret for at kontakten med og tilliten til politiet svekkes, dersom kontakten mellom publikum og politiet og dets tjenester blir enda mer distansert enn den er i dag. Publikums opplevelse av trygghet må ikke undervurderes, selv om den ikke samsvarer med objektiv trygghet. Publikums opplevelse av nærhet kan ha betydning for folks vilje til å si fra om viktige hendelser som politiet er avhengig av i forbindelse med forebygging og etterforskning av kriminalitet. Politisk er det utfordrende å forsikre publikum om at det vil skje en styrking av polititjenesten når den lokale lensmann og det lokale kontoret med skiltet «Politi», blir borte. Dette kan påvirke publikums tillit til hvorvidt politiet har tilstrekkelig kunnskap om lokale forhold. Frykten for at mindre hendelser på små steder blir bortprioritert, vil være reell.

Porsgrunn kommune samarbeider med det lokale politi bla. gjennom politirådet. Porsgrunn kommune forutsetter at dette samarbeidet vil fortsette som før. Videre forstår en politianalysens konklusjoner og anbefalinger slik at Grenland politistasjon fortsatt vil være lokalisert tilnærmet uendret, med styrket politifaglig bemanning.

Rapporten fremhever betydningen av lokal tilstedeværelse. Rapporten problematiserer imidlertid at dagens struktur hindrer effektiv tilstedeværelse til rett tid fordi tjenesten er for geografisk spredt, og utfører oppgaver som ligger utenfor det som beskrives som politiets kjerneoppgaver. Telemark fylke består av kommuner som er svært forskjellig hva gjelder størrelse og egenart, og har til dels store geografiske avstander. Grenlandsdistriktet omfatter 120.000 innbyggere i samme bystruktur, og ca. 70% av kriminaliteten skjer her. Som kommune mener Porsgrunn selvsagt at det er viktig at sentrale myndigheter lytter til de synspunkter kommunene har i forbindelse med omorganisering. Dialog mellom kommunen og sentrale ledere i politiet er av stor betydning.

Rapporten fastslår at kommunenes «veto»-rett i forbindelse med forslag til sammenslåing og omorganisering har vært et vesentlig hinder for å prioritere utøvelse av politiets kjerneoppgaver. I Telemark betyr det for Porsgrunn kommunes vedkommende, i følge statistikken, mindre polititjeneste til rett tid. Dagens ordning går m.a.o. utover den samlede trygghet og effektivitet som det forventes at politiet skal utøve. Porsgrunn kommune er, til tross for de bekymringer som er nevnt over, derfor enig i at Politidirektoratet må gis mulighet til å foreta de organisatoriske grep som er nødvendig for å konsentrere kriminalitetsbekjempelsen der den skjer. Kommunenes påvirkning bør derfor begrenses til en høringsinstans som tillegges betydelig vekt, men ikke avgjørende vekt.

Når det gjelder valg av regionmodell (landet deles i 6 politidistrikt) contra fylkesmodellen, er Porsgrunn kommune opptatt av at avstanden mellom lokalmiljøet og ansvarlig beslutningstagere innen politiet ikke må bli for stor. Dette synes best ivarettatt i fylkesmodellen. Det viktigste for kommunen er imidlertid at hovedvekten av politistyrken brukes til å forebygge og oppklare kriminalitet.

II. Overføring av arbeidsoppgaver til andre etater-rendyrking av polititjenesten

Porsgrunn kommune er enig i at politiets fokus må knyttes til kjerneoppgaver som er beskrevet i rapportens boks 5.2 og 11.2. På den annen side blir ikke oppgavene borte, det er bare andre som skal utføre dem. Det antas lite realistisk å tro at oppgavene overføres, og at politiet samtidig får beholde ressursene knyttet til oppgavene. Imidlertid vil det medføre at polititjenesten kan prioriteres og utføre kjerneoppgaver, fremfor å bruke tid og krefter på forvaltningsoppgaver og sivil rettspleie.

De etater som får oppgavene må settes i stand til å utøve dem. Det vil kreve ressurser både til personell og til drift på samme måte som for politiet. Porsgrunn kommune tiltrer derfor utvalgets anbefaling om at overføring av forvaltningsmessige og sivilrettslige oppgaver må utredes, også kostnadmessig, før endelig konklusjon treffes. Det må også foretas en kritisk vurdering av oppgaver som kan løses av andre, men hvor politiet pga. oppgavens art fort vil komme i en bistandsrolle, og som det derfor samlet sett vil være lite ressursparende å overføre, f.eks. ivaretagelse av overstadige berusede personer og uttransporteringer. Porsgrunn kommune kan imidlertid allerede nå gi sin tilslutning til de oppgaver utvalget foreslår bør bli i politiet, jfr. analysens vedlegg 3.

Til slutt bemerkes at utvalget også peker på betydelig forbedringspotensial i politiet hva gjelder elektronisk publikumsservice. Porsgrunn kommune er selvsagt innforstått med at dette blir mer og mer aktuelt i den offentlige tjenesteyting. Imidlertid er det viktig at de som ikke kan nyttiggjøre seg denne type tjenester, f.eks. eldre og enkelte innvandrergupper, må ha en person å snakke med, eller kunne møte opp hos politiet. Politiet må kunne tilby sine tjenester selv om man ikke har tilgang til en pc.